
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2021:9

Jämställdheten i Svenska kyrkan

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2021:47. I motionen föreslås att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utifrån statistiken i kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan göra analys och att utforma en gemensam strategi för en kyrka som är jämställd. Utskottet anser att jämställdhetsfrågorna är mycket angelägna och noterar att det finns obalans mellan könen, bland annat vad gäller könsbalans i olika yrkesgrupper, löneskillnader och snedfördelning av ledande funktioner i förtroendeuppdrag. Utskottet bejakar också vikten av fördjupad analys av jämställdhetsfrågorna. Utskottet anser dock inte att det är rätt väg att gå att på den nationella nivån besluta om satsningar som innebär åtaganden och arbetsinsatser för övriga nivåer.

Till betänkandet finns två reservationer, ett särskilt yttrande och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:47.

Motionens förslag

Motion 2021:47 av Sandra Ryström Signarsdotter och Jesper Eneroth, Jämställdheten i Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån statistiken i kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan analysera och utforma en gemensam strategi för en kyrka som är jämställd.

Bakgrund

Kyrkostyrelsen lämnar en gång under varje mandatperiod till kyrkomötet en jämställdhetsskrivelse som är en redogörelse av jämställdheten inom Svenska kyrkan, i enlighet med ett beslut som fattades av ombudsmötet 1995. Skrivelsen avser diskrimineringsgrunden kön i första hand. I skrivelsen 2020 (KsSkr 2020:5) finns statistik om könsfördelningen bland förtroendevalda och anställda inom Svenska kyrkan. En redovisning av åldersfördelning finns också när det gäller förtroendevalda på den nationella nivån. Vidare finns det uppgifter om lönespridning för samtliga anställda och uppgifter om huruvida de arbetar hel- eller deltid, eller är timanställda. I skrivelsen kommenteras det statistiska materialet och förändringar från föregående skrivelse uppmärksammas.

Nästa gång kyrkostyrelsen ska lämna en skrivelse till kyrkomötet om jämställdheten i Svenska kyrkan är 2024. Kyrkomötet beslutade förra året i enlighet med ett

förslag från kyrkolivsutskottet att skrivelsen ska breddas för att synliggöra transpersoner och icke-binära samt inkludera statistik för ideellt engagerade och åldersfördelning för förtroendevalda på alla nivåer (KmSkr 2020:10, KI 2020:1).

Även när det gäller att utse personer till uppdrag utanför den nationella nivån finns det ibland jämställdhetsprinciper som kyrkostyrelsen måste följa. Exempel på det är att i enlighet med stadgar respektive policy för Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet ska kyrkostyrelsen sträva efter en könsbalans när det gäller att utse personer till dessa organisationers kommittéer, arbetsgrupper och råd.

Diskrimineringslagen (2008:567) ålägger arbetsgivare att bland annat kartlägga och analysera ”bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor som tillämpas hos arbetsgivaren” samt ”löneskillnader mellan kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt.” (3 kap. 8 §).

På den nationella nivån är arbetsgivaren kyrkokansliet. Arbetsgivaransvaret innefattar anställda men inte förtroendevalda som ledamöter av kyrkostyrelse och kyrkomöte (om de inte har anställningsliknande förhållanden, vilket är ovanligt). I stift och församlingar ligger ansvaret på respektive arbetsgivare, dvs. stift, pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat.

Vad gäller ansvar för jämställdhet bland förtroendevalda så är detta inte reglerat särskilt, varken i lag eller i kyrkoordning. Därför blir till exempel genderbalans bland förtroendevalda ett resultat av nomineringsgruppernas urval och väljarnas röster. När det gäller förtroendevaldas uppdrag, där det inte är fråga om direktval, är det också ett delat ansvar, mellan nomineringsgrupper och de förtroendevaldas organ.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ger arbetsgivare stöd i frågor kring jämställdhet och likabehandling genom information och stöd i hur arbetsgivare kan göra för att följa lagstiftningen på området. Kyrkokansliet och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation arbetar fortlöpande med fördjupning och erfarenhetsutbyte för stiftens medarbetare som arbetar med arbetsmiljö- och organisationsrelaterade frågor.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:47.

Utskottet anser att jämställdhetsfrågorna är mycket angelägna och lyfter att kyrkostyrelsens senaste jämställdhetsskrivelse (KsSkr 2020:5) tydligt visar att det fortfarande inom Svenska kyrkan finns obalans mellan könen, bland annat vad gäller könsbalans i olika yrkesgrupper, löneskillnader och snedfördelning av ledande funktioner i förtroendeuppdrag. Utskottet noterar också att även om motionen inte tar upp den frågan så är det viktigt att påminna om att könsbalansen bland förtroendevalda, deltagare i församlingarnas verksamhet och bland ideella är mycket sned.

Utskottet anser vidare att det stora jämställdhetsarbetet måste göras i de olika kyrkliga enheterna på samtliga nivåer. Utskottet ser problem med att från nationell nivå besluta om en strategi som innebär åtaganden och arbetsinsatser för övriga nivåer.

Utskottet vill slutligen uppmärksamma vikten av en fördjupad analys av jämställdheten i Svenska kyrkan på respektive nivå, och menar att denna är mycket viktig för att kunna se var ojämställdheten finns för att kunna komma till rätta med den. Utskottet anser dock inte att det är rätt väg att gå att ge ett specifikt uppdrag till kyrkostyrelsen för en gemensam analys och strategi såsom motionen föreslår.

På kyrkolivsutskottets vägnar

Agne Arnesson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Agne Arnesson, ordförande, Niklas Grahn, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egardt, Kent Karlsson, Amanda Carlshamre, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Kristin Molander, Lars Jakobsson, Ellionor Moberg, Tomas Fors, Christoffer Wallin, Zandra Pettersson, Lisa Gerenmark och David Castor.

Biskoparna Thomas Petersson och Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Härmed reserverar vi oss mot beslutet att avslå motion 2021:47 till förmån att bifalla motion 2021:47 i sin helhet.

Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren och Peter Egardt

Reservation 2

Jag reserverar mig mot avslaget av motion 2021:47 Jämställdheten i Svenska kyrkan.

Vicktoria Bagi

Särskilt yttrande

Jag stödjer utskottets förslag om avslag på motion 2021:47 om Jämställdheten i Svenska kyrkan. Däremot har jag synpunkter på utskottets sätt att uttrycka sig i ärendet. I utskottets övervägandetext lyfts även förtroendevalda, deltagare i församlingarnas verksamhet och ideella som ett jämställdhetsproblem. Denna mening anser jag vara överflödigt då motionen inte tar upp annat än anställda. Utskottets olika nomineringsgrupper har väldigt olika syn på kvotering, vilket är det verktyg som skulle kunna användas för att könsfördelningen bland förtroendevalda skulle bli jämnare. Jag vänder mig starkt emot detta då jag anser att kvotering får en omvänd effekt mot den avsedda. Vad gäller ideella krafter eller deltagare i församlingarnas verksamhet har vi ingen möjlighet att alls påverka, såvida inte Svenska kyrkan ska gå i den riktningen att börja avvisa människor för att könsfördelningen är snedfördelad. Det kan jag inte tänka mig är Svenska kyrkans avsikt, därför är betänkandet enligt min mening olyckligt formulerat.

Ann-Christine From Utterstedt

Särskild mening

Vi anser att motion 2021:47 borde ha bifallits i sin helhet och lämnar härmed in en särskild mening rörande detta.

Lina Dahm, Anna Rapakko, Johannes Fransson och Sara Waldenfors